

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΘΩΜΑΣ: Ο ΔΥΣΠΙΣΤΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ Θεολόγου – Καθηγητού

Την πρώτη Κυριακή μετά την Ανάσταση του Κυρίου η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του αγίου ενδόξου αποστόλου Θωμά και διαβάζεται στις εκκλησίες η σχετική περικοπή της ψηλάφησης του Χριστού από αυτόν. Δεν είναι τυχαία αυτή η επιλογή. Έρχεται να επιβεβαιώσει, μαζί με τις τόσες άλλες μαρτυρίες, ότι ο Κύριος αναστήθηκε όντως από τους νεκρούς. Ο Θωμάς κατά θεία παραχώρηση ζήτησε να έχει απτή εμπειρία της Ανάστασης του Χριστού. Να βάλλει τα χέρια του **«επί των τύπων των ήλων»** και να πιστέψει στο υπέρτατο γεγονός.

Το όνομά του στην αραμαϊκή γλώσσα **«Τέομα»** σημαίνει δίδυμος. Στο ιερό Ευαγγέλιο του δίδεται όντως η προσωνυμία **«Δίδυμος»** (Ιωάν.11,16). Οι αιογραφικές πληροφορίες για το Θωμά είναι σχετικά λίγες και γι' αυτό έχουν εγερθεί κατά καιρούς αυθαίρετες ερμηνείες για το πρόσωπό του. Προσπάθησαν να εντοπίσουν τίνος δίδυμος αδελφός ή αδελφής υπήρξε. Κάποιοι τον ταυτίζουν με τον αναφερόμενο από τον Ματθαίο (13,55) αδελφόθεο Ιούδα. Μάλιστα οι πολέμιοι του Χριστού συγγραφείς υποστηρίζουν ότι αυτός υπήρξε δίδυμος αδελφός του Κυρίου, παρά τις αντίθετες μαρτυρίες των Ευαγγελίων, θέλοντας να πλήξουν την υπερφυσική ενανθρώπιση του Θεού Λόγου! Αρχαία παράδοση, την οποία αποδέχεται η Εκκλησία μας ο Θωμάς ήταν δίδυμος αδελφός κάποιας Λυδίας ή Λυσίας. Κάποιοι άλλη παράδοση αναφέρει ότι ήταν δίδυμος αδελφός κάποιου Ελεάζαρ.

Ο Θωμάς καταγόταν από την Αντιόχεια, σε αντίθεση με την πλειοψηφία των μαθητών, που ήταν Γαλιλαίοι (Ιωάν.21,2). Κλήθηκε από τον Κύριο να τον ακολουθήσει και αυτός υπάκουσε (Ματθ.10,3.Μάρκ.3,18.Λουκ.6,15). Γενικά υπήρξε από τους πιο αφοσιωμένους μαθητές, τον οποίο διέκρινε το θάρρος. Όταν οι άλλοι μαθητές προσπαθούσαν να αποτρέψουν το Χριστό να μεταβεί στη Βηθανία να αναστήσει το Λάζαρο, για το φόβο κακοποιήσεώς τους από τους φανατικούς Ιουδαίους, ο Θωμάς αψηφώντας τον κίνδυνο τους είπε: **«άγωμεν και ημείς ίνα αποθάνωμεν μετ' αυτού»** (Ιωάν.11,16). Είναι η πρώτη φορά που ακούστηκε από μαθητή του Χριστού να ζητά να πεθάνει μαζί με τον Κύριο! Ταυτόχρονα υπήρξε και σχετικά ορθολογιστής. Στο Μυστικό Δείπνο δε δίστασε να ρωτήσει τον Κύριο: **«Κύριε, ουκ οίδαμεν που υπάγεις και πως δυνάμεθα την οδόν ειδέναι;»** (Ιωάν.14,5). Επίσης ήταν και σκεπτικιστής και δύσπιστος. Για να πιστέψει στην Ανάσταση του Κυρίου ζήτησε να έχει απτή βεβαίωση, να ψηλαφίσει με τα ίδια του τα χέρια τις πληγές του διδασκάλου του. Μετά την ψηλάφηση ομολόγησε με ενθουσιασμό και αυθορμητισμό: **«Ο Κύριός μου και ο Θεός μου»** (Ιωάν.20,28).

Αρχαία παράδοση αναφέρει ότι κήρυξε το Ευαγγέλιο στην Περσία και την αχανή χώρα των Ινδιών. Ως τα σήμερα θεωρείται ο φωτιστής των χωρών αυτών. Το τέλος της ζωής του υπήρξε μαρτυρικό. Οι φανατικοί ειδωλολάτρες τον θανάτωσαν δια λογισμού. Η μνήμη του εορτάζεται στις **6 Οκτωβρίου**.

Στο όνομα του Θωμά έχουν διασωθεί τρία απόκρυφα κείμενα του 2^{ου} μ. Χ. αιώνα. Πρόκειται αναμφίβολα για ψευδεπίγραφα κείμενα αρχαίων αιρετικών γνωστικών, οι οποίοι θέλοντας να δώσουν κύρος στις αιρετικές τους δοξασίες, τις απέδωσαν στον απόστολο Θωμά. Αυτά τα κείμενα περιέχουν σοβαρές πλάνες και κακοδοξίες και γι' αυτό δε θα πρέπει να τα εμπιστεύονται οι πιστοί, διότι τα χρησιμοποιούν οι χριστιανομάχοι για να πλήξουν την αξιοπιστία της χριστιανικής διδασκαλίας και ιδιαίτερα το Θείο Πρόσωπο του Λυτρωτή μας Χριστού.

Πολλοί αποκαλούν τον απόστολο Θωμά άπιστο. Δεν είναι σωστός αυτός ο χαρακτηρισμός του. Ο Θωμάς δεν υπήρξε άπιστος, αλλά δύσπιστος. Ζητούσε αποδείξεις για να βεβαιωθεί και να πιστέψει, όπως και έγινε. Ο Κύριος δεν του αρνήθηκε αυτή του την επιθυμία, γεγονός που σημαίνει ότι η πίστη μας στα

διδάγματα της Εκκλησίας μας, δεν είναι, και δεν πρέπει να είναι, παθητική και απόλυτα άκριτη κατάσταση, αλλά προϊόν ελεύθερης επιλογής. Ο απόστολος Φίλιππος, όταν μίλησε στον φίλο του Ναθαναήλ για το Χριστό του είπε εκείνο το περίφημο: «**έρχου και ίδε**» (Ιωάν.1,47), «**έλα φίλε μου να διαπιστώσεις με τα ίδια σου τα μάτια αυτά που σου λέω για Εκείνον**». Άρα δεν είναι κακό να ερευνούμε καλόπιστα. Κακό είναι να κρατάμε στάση κακόπιστη, η οποία και θα μας κρατήσει τελικά μακριά από την αλήθεια. Ο απόστολος Θωμάς ήταν καλόπιστος και γι' αυτό, αφού ικανοποίησε τις αισθήσεις του, ομολόγησε ευθαρσώς: «**Ο Κύριός μου και ο Θεός μου**» (Ιωάν.20,28)! Πόσοι και πόσοι μεγάλοι άνδρες και γυναίκες στην ιστορία δεν έγιναν πιστοί από την έρευνα! Μυριάδες πραγματικοί επιστήμονες ανακάλυψαν την πίστη τους μέσα από την επιστημονική έρευνα, διότι στα θαυμαστά τους πορίσματα είδαν τις άκτιστες ενέργειες του Θεού να είναι παρούσες, δημιουργικές και συνεκτικές δυνάμεις του κόσμου! Αντίθετα υπάρχουν άλλοι επιστήμονες, τους οποίους δεν αγγίζει το γεγονός της πανταχού παρουσίας του Θεού, διότι ορμώνται εξ' αρχής με οδηγό την τυφλή απιστία. Αυτοί δε θα βρουν ποτέ την αλήθεια και δε θα συναντήσουν το Θεό!

Το σκοτεινό μεσαίωνα κυκλοφόρησε στην αιρετική Δύση ένα σλόγκαν, το οποίο δεν έχει το παραμικρό έρεισμα στην αγία Γραφή και την Παράδοση της Εκκλησίας μας. Πρόκειται για το «**πίστευε και μη ερεύνα**», το οποίο και έγινε παντίερα των χριστιανομάχων τους τελευταίους αιώνες κατά της Εκκλησίας, ότι δήθεν αρνείται την επιστημονική έρευνα και ζητά τυφλή πίστη και υπακοή. Αλλά αυτή ήταν τακτική του αιρετικού παπισμού, ο οποίος επέβαλε στους πιστούς του άκριτη πίστη και αφοσίωση, για να ασκεί την κοσμική του εξουσία. Αντίθετα, η αγία Γραφή και οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, μας παροτρύνουν: «**ερευνάτε τας Γραφάς**» (Ιωάν.5,39), και «**δράξασθε παιδείας**» (Ψαλμ.2,12). Κριτήριό μας θα πρέπει να είναι το γεγονός της ελευθερίας, η οποία είναι η προϋπόθεση καθορισμού του προσώπου. Ο ελεύθερος άνθρωπος είναι η γνήσια εικόνα του Θεού, σύμμορφος της εικόνας του Θεού, δια του Χριστού (Φίλιπ.3,23). Αυτό έκανε και ο απόστολος Θωμάς!